

תת"ע 7845/02 - המרכז לגביית קנסות וגירות והוצאות נגד מ.י. תביעות חדרה -משטרת ישראל,יהודה דדשוב

בית משפט השלום לתעבורה בחדרה

תת"ע 7845/02 מ.י. תביעות חדרה -משטרת ישראל נ' דדשוב
תת"ע 7846/02 שם תיק ללא שמות חסויים
תיק חיצוני: 01112086366

מספר בקשה: 8

בפני כבוד השופט משה גינות
מבקשים
נגד
משיבים
1. מ.י. תביעות חדרה -משטרת ישראל
2. יהודה דדשוב

החלטה

בפני בקשה לעיון חוזר בהחלטה מיום 6.2.18.

רקע:

1. הנאשם הורשע עפ"י הודייתו בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה בזמן פסילה ופקיעת רישיון רכב. ביום 11.7.04 נגזר דינו של הנאשם, והושת עליו בין היתר, עונש של 200 שעות של"צ, מאסר מותנה וכן קנס בסך 22,000 ₪, או 3 חודשי מאסר תמורתו.
 2. הנאשם לא שילם את הקנס, ומשכך הגישה המאשימה בקשה ליתן בעניינו של הנאשם צו מאסר חלף הקנס.
 3. ביום 13.12.15 הנאשם הגיש בקשה לעיכוב ביצוע פקודת מאסר חלף קנס.
- לאחר שמיעת טיעוני הצדדים ביום 6.2.18 דחיתי את הבקשה בקובעי כי:
- "כאשר "העונש" הוא קנס, יחולו על גבייתו הוראות פקודת המיסים (גבייה) כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה (סעיף 70 לחוק העונשין, תשל"ז-1977).
- בכך, ניטל "אופיו" הפלילי של הקנס והוא הופך לחוב "אזרחי" (ראו: ע"פ (מחוזי ת"א) 1006/98 פסי נ' מד"י, סעיף 13 לפסק הדין).

לפיכך, המקום הראוי לדון בטענת התיישנותו של קנס, כלומר בטענה, לפיה לא ניתן לאכוף את גביית עמוד 1

הקנס, הוא בית המשפט האזרחי...."

4. המבקש הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטתי וזאת מן הטעמים הבאים:
- א. המבקש הגיש ערעור על החלטה דומה בתת"ע 13349/02 ובימ"ש מחוזי חיפה קבע בעפ"ת 44536-02-16 בין היתר כי הדין יוחזר לבימ"ש קמא לצורך הכרעה בטענת התיישנות.
- ב. לטענת המבקש הקנס שהוטל עליו במסגרת גזר הדין התיישן ביום 10.7.14 מאחר והמרכז לגביית קנסות לא שלח אליו כל הודעה ולא נקט כנגדו בפעולות במשך כל הזמן הזה.
- הגם אם מרכז לגביית קנסות יטען כי נקט כנגדו בהליכים לגביית הקנס הרי שלא הומצאו כל אסמכתאות המעידות על נקיטה בפעולות אלו.
- ג. לחילופין טוען המבקש כי גם אם יוכח כי המרכז לגביית קנסות נקט בפעולות גביית הקנס, הרי שפעולות אלו עצרו את מרוץ התיישנות הקנס בלבד ולא את רכיב מאסר חלף קנס. דהיינו, על המרכז לגביית קנסות מוטלת החובה להמציא התראה על אפשרות הוצאת פקודת מאסר בשל אי תשלום קנס בטרם יחלפו 10 שנים ממועד גזר הדין ולא כפי שנעשה בתיק דנן כאשר התראה כאמור הוצאה ביום 11.8.15.
- ד. לחילופין חילופין טען המבקש כי אין מקום לנקוט בהליכי מאסר נגדו בשל הזמן הרב שחלף ממועד מתן גזר הדין. לטענת המבקש נקיטת הליכי מאסר חלף קנס כעבור למעלה מעשור מהווה התעמרות במבקש ואינה עומדת במבחני סבירות הגינות ומידתיות ויש מקום לבטל את פקודת מאסר חלף קנס מכח דוקטרינת הביקורת המנהלתית בהליך פלילי.
5. הבקשה הועברה לתגובת המשיבה - המרכז לגביית קנסות (להלן: "המרכז").
- בתגובת המרכז נטען, כי כנגד המבקש פתוחים נכון להיום 26 תיקים, ובכללם 10 תיקי תעבורה ובכללם 2 תיקים נשוא החלטה זו, 11 דוחות משטרה, 4 תיקים בגין אי תשלום אגרות ותיק בגין השלכת בדל סיגריה מהחלון.
- המרכז טען, כי בניגוד לטענת המבקש, מיום גזר הדין ועד היום נשלחו אליו מספר דרישות תשלום וכן ננקטו הליכים כנגדו כגון הטלת עיקולים, כאשר לתגובה צורפו מסמכים לתמיכה בכך. לעניין הליך הפעלת פקודת המאסר נטען, כי איגרת התראה בטרם הפעלת פקודת מאסר נשלחה ביום 11.8.2015 אל כתובת המבקש. לאור האמור לעיל, טען המרכז הרי שהעונש שהוטל על המבקש לא התיישן ועל המבקש להסדיר את חובו באופן מיידי.
6. בדיון שהתקיים במעמד הצדדים ביום 16.10.18 הוסיף וטען ב"כ המבקש, כי גזר הדין ניתן ביום 11.7.04, גם אם נעשו ניסיונות לגביית הקנס הרי שהתראה ראשונה טרם ביצוע פקודת מאסר נשלחה למבקש ביום 11.8.15, 11 שנים לאחר שניתן גזר הדין. משכך, רכיב המאסר חלף הקנס - התיישן.
- בתגובתה טען ב"כ המשיבה כי במהלך השנים ננקטו הליכים שונים על ידי המרכז לגביית קנסות, באופן ה"מאפס" את מרוץ ההתיישנות. בהקשר זה נטען כי כל פעולת גבייה של הקנס - מתחילה מחדש את מרוץ ההתיישנות. משכך, נטען כי פקודת המאסר ננקטה לאחר שמוצו הליכים אחרים נגד המבקש, וכי הקנס לא התיישן. נטען בנוסף כי

לשיטת המאשימה, אין להפריד בין רכיב הקנס לבין רכיב המאסר חלף הקנס, ודין שווה מוחל על שניהם. ככל שהקנס לא התיישן, הרי שגם המאסר חלף הקנס לא התיישן. המאסר חלף הקנס אינו עונש עצמאי ונפרד, אלא כלי לאכיפתו של תשלום הקנס.

דין והכרעה:

7. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים ועיינתי בכתבי הטענות - הגעתי לכלל מסקנה כי הקנס, ואיתו גם המאסר חלף הקנס - לא התיישנו. אבאר א מסקנתי:

8. לטענת ב"כ המשיבה, פעל המרכז פעמים רבות לגביית החוב ללא כל הצלחה, והדיון שלנו יתמקד בהליכי הגבייה שננקטו עד 2014. דהיינו, בתוך תקופת ההתיישנות לפי סעיף 10(2) לחוק. הליכי הגבייה הנטענים כסדרן הכרונולוגי היו כדלקמן:

א. הדרישה מיום 23.3.05: נשלחה בדואר רגיל ללא אישור מסירה.

ב. הדרישה מיום 3.7.05: נשלחה בדואר רשום ועליו חותמת עם תאריך 11.7.05 ואילו השליח מילא בכתב יד כי הדרישה נמסרה לידי המבקש ביום 11.8.08 עם חתימת המבקש.

ג. ביום 13.9.05 התבצע עיקול ברכב ברישום.

ד. 6.12.09 ויום 18.10.12 התבצע עיקול צד ג' על משכורת המבקש.

ה. ביום 22.7.12, 13.1.14 התבצע עיקול צד ג' בבנק.

ו. ביום 13.1.14 בוטלו כל ההליכים כתוצאה מהפעלת פקודת מאסר נגד המבקש.

ז. ביום 8.2.15 חודשו הליכי גביה והוטלו עיקולי צד ג' בנק ומשכורת.

ברי כי הליכי הגביה שננקטו עצרו את מרוץ את ההתיישנות והחזירו אותו לנקודת ההתחלה. ראה רע"א 10200/07 מנצורי-טחורש נ' מדינת ישראל (1.4.08), שם נקבע כי:

"כל דרישה חוזרת לתשלום קנס, שנשלחת בתוך תקופת ההתיישנות, מחזירה את מירוצן ההתיישנות לנקודת ההתחלה, ומניין התקופה מתחיל מראשיתו".

9. טענת ב"כ המבקש בדיון בפני היתה כי גם אם הקנס לא התיישן הרי שעונש המאסר חלף קנס התיישן, שכן המבקשת שלחה לראשונה מכתב התראה בדבר הפעלתו רק ביום 11.8.15 ולא לפני.

10. לעניין זה אומר כי לדידי המאסר חלף הקנס אינו עונש עצמאי ונפרד, אלא כלי לאכיפתו של תשלום הקנס. גישה זו קיבלה חיזוק משמעותי בפסיקתו העקרונית של בית המשפט העליון שניתנה לאחרונה ברע"פ 7621/15 מוסרי נגד מדינת ישראל (פורסם בנבו). שם נקבע כי המאסר אינו אלא חלופה נוקשה לעונש

העיקרי (הקנס) שנועד לתכלית אכיפתית, ולכן אם הקנס שולם, הרי שגם אם הוא נזקף תחילה לתשלום סכום הפיצוי שלא שולם, לא ניתן להפעיל במקרה זה את המאסר חלף קנס.

לענייננו, לא נכון לפצל בין רכיב המאסר (חלף קנס) לבין הקנס והם יתיישנו (או שלא) יחד.

11. משקבעתי כאמור על סמך הראיות שהוצגו בפני כי עונש הנקס לא התיישן הרי שהנני קובע כי גם עונש המאסר חלף קנס לא התיישן.

12. לחילופי חילופין טען ב"כ המבקש כי אין מקום לנקוט בהליכי מאסר נגד המבקש בשל הזמן הרב שחלף ממועד מתן גזר הדין, 18 שנים. לטענת המבקש נקיטת הליכי מאסר חלף קנס כעבור 18 שנים מהווה התעמרות במבקש ואינה עומדת במבחני סבירות הגינות ומידתיות ויש מקום לבטל את פקודת מאסר חלף קנס מכח דוקטרינת הביקורת המנהלתית בהליך פלילי.

13. ב4919/14 שמעון אזולאי נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] קובע כב' השופט עמית כי "מאסר חלף הקנס הוא אמצעי לכפיית תשלום הקנס. הוא משמש אפקט מרתיע מפני אי ציות לעונש הקנס ונועד לסייע באכיפתו". גם בפסיקה מאוחרת יותר צוין כי "מאסר בשל אי תשלום קנס הוא כמעין יאנוס כפול פנים: תוכו קנס וברו מאסר...מטרתו של מאסר-בדיעבד זה היא, מלכתחילה, לוודא כי ישולמו קנסות...זהו עונש 'היברידי'" (רע"ב 1049/15 ניזרי נ' שירות בתי הסוהר (18.6.15)).

לאור האמור לעיל, משקבעתי כי רכיב מח"ק הינו רכיב אינטגרלי מהקנס ועל כן מקום בו הקנס לא התיישן אזי רכיב המח"ק לא התיישן. אזי ביטול פקודת המאסר בשל חלוף הזמן עשויה לסכל את תכלית הענישה, ותהא תמריץ לנאשמים מטעמים כלכליים להתחמק מתשלום קנס.

סוף דבר

14. לפיכך, הנני דוחה את טענת המבקש להתיישנות הקנס ולהתיישנות רכיב המח"ק.

העתק מהחלטתי זו ישלח לב"כ הצדדים

ניתנה היום, ב' אייר תשפ"ג, 23 אפריל 2023, בהעדר הצדדים.

